

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI**

“PSIXOLOGIYA” KAFEDRASI

“SOTSIAL PSIXOLOGIYA”

fanidan kurs ishi mavzulari va uni bajarish bo'yicha

USLUBIY KO'RSATMA

Bilim sohasi: 200000 – Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq

Ta'lim sohasi: 210000 – Sotsiologiya va psixologiya

Ta'lim yo'nalishi: 5210200 – Psixologiya (umumiy psixologiya)

Fanning kurs ishlarini bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatmasi o'quv, ishchi o'quv reja va o'quv dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

<i>V.Yu.Ahrorov</i>	Psixologiya kafedrası o'qituvchisi
<i>M.S.Tovbayeva</i>	Psixologiya kafedrası o'qituvchisi
<i>M.I.Kushanova</i>	Psixologiya kafedrası o'qituvchisi

Taqrizchilar:

<i>E.A.Iskandarov</i>	SamDChTI pedagogika va psixologiya kafedrası dotsenti, psixologiya fanlari nomzodi
<i>M.I.Salaxutdinova</i>	SamDU psixologiya kafedrası mudiri, dotsent

Fanning kurs ishlarini bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatmasi "**Psixologiya**" kafedrasining 2018 yil "___" _____dagi "___"-son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: _____ dots. M.I.Salaxutdinova

Fanning kurs ishlarini bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatmasi "**Psixologiya va ijtimoiy fanlar**" fakulteti o'quv-uslubiy kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2018 yil _____dagi ___-sonli bayonnoma)

O'quv-uslubiy kengash raisi: _____ dots. A.Samadov

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i _____prof.A.Xalxo'jayev

KIRISH

Bugungi kunda sotsial psixologiya barcha fan sohalariga, barcha tashkilotlarga kirib borgan, chunki guruhlar masalasi, uning tashkilotdagi o'rni muhim hisoblanadi. Har bir tashkilot, korxona, o'quv maskanlarida katta guruhlar, kichik guruhlar, diffuz guruhlar, norasmiy guruhlar mavjud, ularning ziddiyatlarga bormasligi uchun ham mazkur kursni o'qitish muhim hisoblanadi.

Talabalarning olam, jamiyat va insonni o'rganishi psixologik bilimlarga zaruratning mavjudligi; ularning dunyoqarashini boyitish va rivojlantirishda psixologik qonuniyatlarni o'rganish ehtiyojining mavjudligi; inson psixologiyasining umumiy psixologik qonuniyatlarini, shaxs va voqelik, shaxs va jamiyat, shaxs va predmetlar olami orasidagi munosabat, voqelikni anglashi, olamning psixologik tahlili, psixologik hodisalarning kechishi, psixologiyaning tarixiy va nazariy rolini jamiyatda olib borilayotgan ishlar orqali amalga oshirishga qaratilganligini xarakterlaydi.

“Sotsial psixologiya” fanining mazkur uslubiy ko'rsatmasi “Ta'lim to'g'risida”gi qonun, “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi” hamda davlat ta'lim standartlari bo'yicha bakalavr darajasidagi malakali amaliyotchi psixolog mutaxassislar tayyorlash talablaridan kelib chiqib tuzilgan.

O'quv jarayonining uzluksiz jarayonlaridan biri – bu talabalarda mustaqil ishlash va nazariy bilimlarni puxta egallashga qaratilgan kurs ishini bajarish hisoblanadi. Kurs ishini bajarish jarayonida talabalar olgan bilimlarini mustahkamlash bilan bir qatorda sotsial psixologiya fanining asosiy kategoriyalari, jamiyat a'zolari o'rtasidagi munosabatlarning ijtimoiy psixologik qonuniyatlari haqida; sotsial psixologiyaning fanlar tizimida tuzilishi, ularning rivojlanish istiqbollari haqida; sotsial psixologik tadqiqotlarni tashkil etish, o'tkazish metodlari va uning vositalaridan foydalana olish; psixologiya nazariyasi va metodologiyasiga aloqador tizimlar, kategoriyalar, mexanizmlar, qonuniyatlar, asosiy holatlar; insonlarning ish qobiliyatini oshirish va funksional holatni optimallashtirishni bilishi va ulardan foydalana olishi; turli xil hayotiy vaziyatlarda shaxsni o'rganishda sotsial psixologiyaning har xil usullarini qo'llash ko'nikmasiga ega bo'lish, umumpsixologik

ixtisoslik yo'nalishidagi fanlar bo'yicha bilimlarini kengaytiradilar, ixtisoslik bo'yicha adabiyotlarni chuqur o'rganadilar va o'zlarida ilmiy-tadqiqot ishlarini mustaqil bajarish qobiliyatlarini rivojlantiradilar.

Ushbu uslubiy ko'rsatma "Sotsial psixologiya" fani bo'yicha yangi namunaviy o'quv dasturi va o'quv rejasi asosida tuzilgan bo'lib, unda psixologiya ta'lim yo'nalishida ta'lim olayotgan talabalarning kurs ishini bajarishi davomida amal qilishi lozim bo'lgan umumiy tartib-qoidalar, me'yorlar, tegishli ko'rsatma va maslahatlar berilgan. Uslubiy ko'rsatmani ishlab chiqishda mualliflar talabalarning nazariy bilimlarini amaliy jihatdan mustahkamlash, mustaqil fikrlash qobiliyatini shakllantirish va rivojlantirishni asosiy maqsad qilib qo'ygan.

KURS ISHINING MAQSAD VA VAZIFALARI

Kurs ishining maqsadi – talabani nazariy va amaliy tayyorgarligini aniqlash, uning fikrlash qobiliyatini va olingan bilimlarining chuqurliligini va sifatini belgilash hisoblanadi.

Kurs ishining maqsadidan kelib chiqadigan asosiy vazifalar quyidagilardan iborat:

- «Sotsial psixologiya» fanidan tanlangan kurs ishi mavzusi bo'yicha mavjud sotsial psixologik muammolar mohiyatini nazariy va amaliy asoslash va mazmunli yoritilishi;
- sotsial psixologik tadqiqotlarni tashkil etish, o'tkazish metodlari va uning vositalaridan foydalana olishi;
- psixologiya nazariyasi va metodologiyasiga aloqador tizimlar, kategoriyalar, mexanizmlar, qonuniyatlar, asosiy holatlarni tahlil qilish;
- insonlarning ish qobiliyatini oshirish va funksional holatni optimallashtirishni bilishi va ulardan foydalana olishi;
- turli xil hayotiy vaziyatlarda shaxsni o'rganishda sotsial psixologiyaning har xil usullarini qo'llashi;
- Prezident Sh.M.Mirziyoyev asarlarini, Respublika Oliy Majlisi tomonidan qabul qilingan sotsial psixologik muammolarga tegishli qonunlarni va Vazirlar Mahkamasi chiqargan me'yoriy hujjatlarni ishda o'zlashtirishi;
- internet ma'lumotlari, hisobotlar va hujjatlarni tahlil qilish;
- ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish hamda ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan yo'l-yo'riq, xulosalar va ko'rsatmalarni ishlab chiqish.
- Sotsial psixologiyaning nazariy va amaliy sohalarini optimallashtirishning ilmiy yo'nalishlarini tahlil qilish.

Kurs ishini bajarish jarayoni o'quv jarayonning ajralmas qismi bo'lib, uni to'g'ri tashkil etish yoritilayotgan mavzuning sifatli bayon etilishiga ta'sir ko'rsatadi.

Shuning uchun kurs ishini bajarish davomida talaba o'z mehnatini quyidagi bosqichlar bo'yicha to'g'ri taqsimlashi katta ahamiyatga ega:

- kurs ishi mavzusini tanlash;
- axborot-uslubiy ta'minoti (adabiyotlar, internet) ma'lumotlarini yig'ish va ularni o'rganish;
- kurs ishi mavzusi rejasini tuzish;
- mavzuga oid turli ma'lumotlar to'plash va qayta ishlash;
- kurs ishi matnini yozish;
- kurs ishini rasmiylashtirish;
- kurs ishi himoyasi;

Kurs ishini bajarishda talaba o'z ustida ishlashi bilan bir qatorda kurs ishi rahbari bilan maslahatlashishi va tegishli ko'rsatmalar asosida faoliyat ko'rsatishi zarur hisoblanadi.

KURS ISHI MAVZUSINI TANLASH

«Sotsial psixologiya» fanidan kurs ishini muvaffaqiyatli bajarilishining muhim omili – bu talabaning o'z qiziqishi va qobiliyatiga qarab mos mavzuni tanlashi hisoblanadi. Shuning uchun ushbu bosqichda talaba mavzu tanlashda sinchkov va mas'uliyatli bo'lishi lozim.

Kurs ishi mavzulari kafedra tomonidan ishlab chiqiladi va tasdiqlanadi. Mavzular soni talabalar sonidan ko'p bo'lishi kerak, ularning yo'nalishi o'quv dasturi doirasida va talabaning qobiliyati hamda imkoniyatlari darajasida bo'lishi kerak.

Kurs ishi mavzusi talabalarni nazariy bilimlarini mustahkamlashga va ijodiy fikrlashga qaratilgan bo'lishi bilan bir qatorda bozor iqtisodiyoti sharoitidan kelib chiqib belgilanishi kerak.

Kurs ishi rahbari talabaga tanlangan mavzu bo'yicha kurs ishi topshirig'ini rasmiylashtiradi va kafedra mudiri tasdiqlagandan so'ng topshiriqni talabaga beradi.

Kurs ishi topshirig'ida talabaning ismi sharifi, mutaxassisligi, kurs, guruhi, fan nomi, kurs ishi mavzusi, topshirish muddati bilan bir qatorda namunaviy reja (kirish, asosiy qism, xulosa va boshqalar) hamda adabiyotlar, me'yoriy hujjatlar va shu kabilar aks etishi lozim.

Kurs ishini bajarish jarayonida kurs ishi mavzusini o'zgartirish yoki boshqa mavzu tanlanishiga ruxsat etilmaydi.

Kurs ishi mavzusini tanlash tartibi guruh jurnalidagi ismi-sharifi raqami bo'yicha taqsimlanadi.

AXBOROT-USLUBIY TA'MINOTINI YARATISH VA ULARNI O'RGANISH

Talaba kurs ishi mavzusini biriktirish to'g'risida ariza bergandan so'ng va kafedra uni tasdiqlagandan so'ng rahbar bilan maslahatlashib adabiyotlar to'plashiga kirishishi kerak. Bunda nafaqat darslik, balki boshqa fanlarni o'rganish davomida ko'rsatilgan adabiyotlar, statistik va internet ma'lumotlari, qonunlar, me'yoriy hujjatlar va boshqalarni ham o'rganishi lozim.

Undan so'ng ularning ichidan kurs ishi mavzusiga bevosita aloqador bo'lgan adabiyotlar ro'yxatini tuzish va ularni topib bir qator tanishib chiqishi kerak, chunki boshlang'ich tanishuv natijasida talaba kurs ishi rejasini mustaqil ravishda tuzadi.

Adabiyotlar va internet ma'lumotlari bilan ishlashni mamlakatimizdagi ta'lim qonunchiligiga taalluqli bo'lgan qonun va me'yoriy hujjatlarni o'rganishdan boshlash maqsadga muvofiq bo'ladi. Har tomonlama mukammal yoritilgan va ilmiy ijodiy yondoshilgan kurs ishini bayon etish uchun iqtisodiy va tarbiyaviy, pedagogik qonuniyatlarni bilish va ularni qo'llash katta ahamiyatga ega.

Kurs ishini bajarishda faqat uslubiy qo'llanmalarda va kurs ishi topshirig'ida tavsiya qilingan adabiyotlardan foydalanish bilan chegaralanib qolmasdan, imkoni boricha mustaqil holda tanlangan adabiyotlarga asoslanish lozim, hatto xorijiy adabiyotlardan ham foydalanish ish mazmuni boyishiga va yanada mukammal bajarilishiga yordam beradi.

KURS ISHINING TUZILISHI

Kurs ishi quyidagicha tuzilishga ega bo'lishi mumkin:

1. Titul varag'i. U quyidagi talablar asosida shakllantiriladi. Yuqorida – oliy ta'lim muassasasi va kafedra nomi, ta'lim yo'nalishi, varaqning o'rtasida fanning nomi hamda kurs ishining mavzusi, yana ham pastroqda chapdan talabaning familiyasi, ismi-sharifi, kursi hamda ilmiy rahbarning ilmiy daraja va unvoni, uning familiyasi, ismi-sharifi ko'rsatiladi. Pastda – kurs ishi yozilgan yil qayd qilinadi (1-iloa).

2. Mundarija, bunda kurs ishining rejasi va uning bob, bo'limlari ko'rsatiladi. Mundarija kurs ishining tuzilishiga qat'iy mos bo'lishi, qisqa, lo'nda, ketma-ketlikda va aniq tarzda uning ichki mantig'ini ochib berishi zarur. Shuningdek, unda ishning har bir bobi va paragrafi qaysi sahifadan boshlanishi aniq ko'rsatiladi.

3. Kirish. Ishning bu qismida tadqiqot mavzusining dolzarbligi, uning asosiy xarakteristikalar (tadqiqotning muammosi, ob'yekti, predmeti, maqsad va vazifalari, gipotezasi) ko'rsatiladi.

Kirishda, shuningdek, tadqiqotning asosiy g'oyasi haqida ham ma'lumot beriladi. Bu qismda adabiyotlarga havolalar berish va, ayniqsa, ko'plab sitatalarni keltirish shart emas. Ishning kirish qismi A-4 formatli, 2-3 varaqdan iborat bo'lishi zarur.

Tadqiqotning asosiy xarakteristikalar to'g'ri shakllantirilganligini bilish uchun quyidagi savollarga javob berishga harakat qilinishi kerak:

- tadqiqot muammosini aniqlashda – Oldin o'rganilmagan muammolardan qaysi birini o'rganish zarur?
- tadqiqot mavzusini tanlashda – Tadqiqot muammosi kurs ishi mavzusida o'z aksini topganmi?
- dolzarblikni asoslashda - Nima uchun aynan shu muammoni bugun o'rganish shart?
- tadqiqot ob'yektini belgilashda - Nima tekshiriladi?
- tadqiqot predmetini aniqlashda – Ob'yektning qaysi yangi jihatlari, munosabatlari, aspektlari, tomonlari, funksiyalari tadqiq qilinishi zarur?

- tadqiqot maqsadini shakllantirishda – Maqsadga erishish uchun nima qilish kerak? Amalga oshiriladigan vazifalar vositasida maqsadga erishish mumkinmi?

- tadqiqot gipotezasini ilgari surishda – Tadqiqot maqsadiga erishish uchun qaysi yo'ldan borish zarur?

- ochiq himoyaga olib chiqilayotgan holatlarni aniqlashda - Tadqiqotning obyekti va predmetida boshqalar sezmaganday xususiyatlar bor? va h.k.

Kurs ishi talabalarni pedagogik tadqiqotga jalb qilishning birinchi bosqichi bo'lganligi tufayli unda barcha xarakteristikalarini ko'rsatib berish shart emas. Ularning ayrimlarigina, xohishga ko'ra, aniqlashtirilishi mumkin (masalan, gipoteza). Xarakteristikalarini shakllantirish ilmiy rahbar malakasi, mahorati, talabaning tayyorgarligi, tadqiqot mavzuning xususiyati va boshqa vaziyatlarga bog'liq bo'ladi.

Kurs ishi mavzusini kelgusida chuqurroq, kengroq doirada o'rganib, uni bitiruv malakaviy ish sifatida davom ettirmoqchi bo'lgan talabalar tadqiqot ilmiy tuzilmasining barcha qismlarini jiddiy o'ylab ko'rishi zarur.

4. Kurs ishining asosiy qismi – rejadagi asosiy punktlarni o'z ichiga oladi. Unda tekshirilayotgan masalaning tarixi va nazariyasi ko'rsatiladi, mavjud adabiyotlarning tanqidiy tahlili beriladi, muallifning o'z nuqtai nafari bayon qilinadi. So'ngra mustaqil ravishda o'tkazilgan tadqiqotning metodlari, tashkil etilishi va natijalari bayon qilinadi.

Ishni mavzuga doir adabiyotlar bilan ishlashdan boshlash zarur. Bibliografik ma'lumotlarning 3 xil manbasi ajratiladi:

- a) birinchi (maqolalar, dissertasiyalar, monografiyalar va b.);
- b) ikkinchi (bibliografiya, referativ jurnallar, ilmiy axborot va b.);
- c) uchinchi (boshqa kitoblardan terib olib yozilgan asarlar, lug'atlar va b.).

Bibliografik (qayerda, qanday manbalarda zaruriy ma'lumotlar bor) va sof ilmiy – ma'lum bo'lgan bilimlar mazmunini bildiruvchi ma'lumotlarni farqlash kerak.

Kurs ishini yozish jarayonida sohaga oid ilmiy, ilmiy-pedagogik jurnallarni ko'rib chiqish zarur. Bunda jurnallarning yil uchun oxirgi sonida maqolalarning

mavzular bo'yicha ko'rsatkichi nashr qilinadi. Muayyan mavzular bo'yicha adabiyotlar tafsilotlari bilan tanishish ham foydadan xoli bo'lmaydi.

Tadqiqot mavzusi bo'yicha ma'lumotlar yig'ish natijasida quyidagilarga ega bo'lish lozim:

a) kim va qayerda (qaysi ilmiy muassasa, markazlarda) tadqiqot mavzusi yuzasidan ishlagan va ishlamoqda?

b) ushbu ishlarning natijalari qaysi manbalarda e'lon qilingan?

c) mazkur natijalar nimalardan iborat?

Talaba tomonidan qo'lga kiritilgan ma'lumotlar yozma ravishda qayd qilinadi. Ularning uch turi mavjud.

Birinchi materiallarga bibliografik kartochkalardagi yozuvlar, sitatalar, mikrofilmlar, tadqiqot muammosiga doir alfavit katalog kiradi.

Ikkinchi materiallar ilmiy yoki metodik manbadagi ma'lumotlarni analitik-sintetik qayta ishlash natijasi bo'lgan yozuvlar, rejalar (sodda va murakkab), grafik-sxemalar, mustaqil ravishda tuzilgan predmet-ko'rsatkichlar, annotasiya, tezis, konspekt va boshqalardan iborat bo'ladi.

Uchinchi materiallarda birinchi va ikkinchi materiallar umumlashtiriladi. Uning mazmuni qisqa tafsilot ko'rinishida bo'lib, unda mavzuga doir oldindan ma'lum bo'lgan ilmiy dalillar, qonuniyatlar, nazariyalar, tushunchalar umumlashtiriladi.

Tafsilotni tuzishdan avval mavzuga doir asosiy tushunchalarni aniqlashtirish lozim. Chunki psixologiya fanida turli mualliflar tomonidan turlicha talqin qilinayotgan atama va tushunchalar kurs ishining boshidan oxirigacha bir ma'noda tushunilishi zarur. Tushuncha va atamalar belgilanganidan so'ng ularning izohi quyidagi manbalardan aniqlashtiriladi:

a) ensiklopediyalar (masalan, psixologik, pedagogik, falsafiy va b.);

b) izohli lug'atlar: umumiy ("O'zbek tilining izohli lug'ati", 3 tomlik) va maxsus (masalan, psixologik, sotsiologik, pedagogik);

c) tadqiqot mavzusiga doir asosiy darsliklar va monografiyalarning mundarijasi hamda fani.

Tushunchalarning izohi topilganidan so'ng alohida varaqalarda qayd qilinadi va tahlil, qiyoslash, tasniflash, umumlashtirish usullari yordamida mazmunan qayta ishlanadi.

Tadqiqot mavzu bo'yicha tafsilot yozishda kamida 20 ta manbadan foydalanish zarurdir.

Ishdagi eng muhim nuqtalardan yana biri xulosalarni muhokama qilish jarayoni hisoblanadi. Bunda quyidagi savollarga javob topish zarur: Nima uchun shunday bo'ldi? Buning sabablari nimada? U yoki bu dalilni nima bilan izohlash mumkin? Ishning bu bosqichida boshqa mualliflar tomonidan olingan nazariy va amaliy xulosalarni jalb qilish, ya'ni ular bilan o'z shaxsiy xulosalarini qiyoslab, taqqoslab ko'rish, olingan ma'lumotlarni tushuntirish, izohlash zarur bo'ladi. Natijalar asosiy matnda qanday tartibda berilgan bo'lsa, ularni shu tartibda xulosalab ko'rsatish lozim.

Ish mantiqiy izchillikda, adabiy til normalarida yoziladi. Unda murakkab qo'shma gaplardan, shuningdek, o'ta jo'n tuzilgan sodda gaplarni ishlatish maqsadga muvofiq emas.

Mening kuzatishimcha, men hisoblaymanki, mening fikrimcha tarzida 1-shaxs birlik nomidan gapirish o'rniga *Bizning kuzatishimizcha, biz hisoblaymizki, bizning fikrimizcha* kabi iboralardan foydalanish ilmiy etiketga to'g'ri keladi.

Kurs ishini yozishda yagona uslub saqlanishi, hozirgi o'zbek adabiy tilining orfografik, sintaktik va stilistik me'yorlariga amal qilinishi lozim.

5. Xulosa. Bu qismida ishning muallif tomonidan ishlab chiqilgan asosiy natija va xulosalari keltiriladi: ularning amaliy ahamiyati, ish natijalarining joriy qilinish imkoniyatlari va mavzuni kelgusida tadqiq qilish istiqbollari ko'rsatiladi.

Xulosaga qo'yiladigan asosiy talab – uning qisqa va mulohazaliligidir: unda ishning mazmunini butunligicha qaytarish shart emas. Xulosa quyidagi savollarga javob bera olishi kerak:

- a) talaba nima uchun aynan ushbu tadqiqotni amalga oshirdi?
- b) qanday ishlar amalga oshirildi?
- c) muallif qanday xulosalarga keldi?

6. Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati. Asarlar mualliflarining familiyasi ko'rsatilib, alvafit tartibida tuziladi.

Ro'yxatga muallif tomonidan ishni yozish jarayonida foydalanilgan barcha adabiyotlar kiritiladi (bunda ular qayerda nashr qilinganidan qat'iy nazar alohida nashr, to'plam, jurnal, gazeta bo'lsa ham albatta ko'rsatilishi shart).

Ro'yxatda manbalar umumiy raqamlashtirilgan holda keltiriladi. Manbaning ma'lumotlari ko'rsatilayotganida muallifning familiyasi-ismi, asarning nomi, nashr qilingan joyi va yili, sahifalarning umumiy soni beriladi.

Masalan:

1. Deyl Karnegi. O'z-o'ziga ishonch hosil qilish va omma oldida so'zlash san'ati. – T.: Yangi asr avlodi, 2010. – 224 bet.

2. Ismoilova N., Abdullayeva D. Ijtimoiy psixologiya. O'quv qo'llanma. – T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2013. – 168 bet.

3. Karimova V. Ijtimoiy psixologiya. – T.: Fan va texnologiya, 2012. – 172 bet.

7. Ilovalar. Ular, odatda, alohida sahifalarda ko'rsatiladi. Ularning har biri o'z mavzusiga ega bo'ladi va o'ng tomonning yuqorisida "Ilova" degan yozuv qayd qilinadi. Agar ilovalar bir nechta bo'lsa, ular "1-ilova", "2-ilova" tarzida rasmiylashtiriladi.

Ilovaga mustaqil ravishda tuzilgan, anketalar yordamida yig'ilgan empirik materiallar joylashtiriladi.

Kurs ishiga rahbarlik pedagogik staj, tajribaga ega bo'lgan yoki ilmiy-tadqiqotlar olib borayotgan kafedra o'qituvchilari tomonidan amalga oshiriladi.

Kurs ishi talaba tomonidan mustaqil ravishda yoziladi, bunda u ilmiy rahbar maslahatlaridan foydalanadi va ishining borishi yuzasidan rahbariga hisobot berib boradi.

Kurs ishining rahbari:

a) talabaga tanlangan mavzu doirasidagi masalalar va tadqiqot metodlarini aniqlashda, tayyorgarlik rejasini belgilash va kurs ishini shakllantirishda yordam beradi;

b) talabaga kurs ishi yozish jarayonida maslahatlar berib boradi, sistematik nazoratni amalga oshiradi, bosqichli attestasiyani o'tkazadi (semestrda ikki marta) va bu haqda kafedra rahbariyatiga xabar beradi;

c) kurs ishini tekshiradi va unga taqriz beradi.

Kurs ishining himoyasi ochiq ravishda o'tkaziladi. Muallif 10 daqiqa davomida ish yuzasidan ma'ruza qiladi va o'qituvchi-talabalarning savollariga javob beradi. Ma'ruzada muammoning o'rganilish holati, tajriba-sinov ishlarining natijalari (agar o'tkazilgan bo'lsa), tadqiqotning istiqboli, xulosa va takliflar aks etgan bo'lishi lozim.

Kurs ishini himoya qilish natijalariga ko'ra talabaning reyting daftarchasiga tegishli ball qo'yiladi.

Kurs ishi talabaga kelgusi tadqiqotlarida asos bo'lishi uchun qaytarib beriladi. Juda yaxshi ball va e'tirofqa ega bo'lgan kurs ishlari boshqa talabalarga namuna sifatida metodik xonada saqlanadi.

Quyidagi ayrim mavzular uchun reja tuzish tartibi misol tariqasida keltirilmoqda.

Mavzu: Sotsial psixologiyada xavfsizlik muammolari.

Reja:

KIRISH

I bob. Sotsial psixologiya va xavfsizlik muammolari

1.1. Axborot xavfsizligi: mohiyati va shaxsni ijtimoiy-psixologik himoya qilish muammolari

1.2. Informasion-psixologik xavfsizlik

II bob. Sotsial psixologiyada axborotdan himoyalanish vositalari

2.1. Shaxsning o'z-o'zini himoya qilish vositalari

2.2. Turli informasion-psixologik vaziyatlarda shaxsning ijtimoiy xulqi

Xulosalar

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

Ilovalar

Mavzu: Oila – sotsial psixologiyaning o'rganish ob'yekti sifatida.

Reja:

KIRISH

I bob. Sotsial psixologiyada oila muammosi

1.1. Sotsial psixologiyada yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash muammosining yoritilishi

1.2. Oilada yoshlarni mustaqil hayotga tayyorlash muammolari

II bob. Oiladagi inqirozlar va dinamika. Psixologik muvaffaqiyat va muammoli oila

2.1. Muloqot jarayonida yuzaga keladigan to'siqlar

2.2. Oilaviy munosabatlar

Xulosa

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

Ilovalar

KURS ISHI HIMOYASI

Kurs ishi himoyasi kurs ishi bajarilishining yakuniy bosqichlaridan biri hisoblanadi. Tugallangan kurs ishi belgilangan muddatda kafedraga tekshirish uchun topshiriladi. Past saviyada, sifatsiz bajarilgan ishlar, ilmiy rahbarning yozma taqrizi bilan ishdagi kamchiliklarni to'ldirish va qayta ishlash uchun talabaga qaytariladi. Belgilangan talablar darajasida sifatli bajarilgan ishlar ilmiy rahbar tomonidan kafedrada himoya qilish uchun ruxsat beriladi.

Kurs ishi himoyasi uchun har bir talabaga 5-10 daqiqa vaqt beriladi. Himoya jarayonida kurs ishi mavzusi doirasida savol va topshiriqlar berilishi mumkin.

Kafedrada kurs ishini himoya qilish uchun maxsus komissiya tuziladi. Komissiya tarkibida yetakchi mutaxassis, tajribali professor-o'qituvchilar va kurs ishi rahbari bo'lishi lozim, uning soni 2-3 kishidan ortmasligi kerak.

Kurs ishi himoyasi komissiya tomonidan baholanadi, so'ngra himoya yakuni bo'yicha komissiya qarori e'lon qilinadi. Kurs ishlari, qaydnoma va taqrizlar bilan birga kafedraga topshiriladi, so'ng saqlash uchun fakultet arxiviga ro'yxat asosida topshiriladi.

Namunali bajarilgan kurs ishlari talabalarning ilmiy ishlari ko'riklariga, tanlovlarga, internet saytlariga joylashtirishga tavsiya qilinishi mumkin.

Kurs ishida bayon qilingan ma'lumotlar va manbalardan talabalar tomonidan bitiruv malakaviy ishlarni yozish jarayonida foydalanilishi mumkin.

KURS ISHINI BAHOLASHNING REYTING MEZONLARI

5210200 – Psixologiya (umumiy psixologiya) bakalavriat ta'lim yo'nalishi talabalari tomonidan kurs ishlari bajariladi. Belgilangan tartibda rasmiylashtirilgan kurs ishi talaba tomonidan rahbarga taqdim etiladi. Rahbar kurs ishi talab darajasida bajarilganligiga ishonch bildirgandan so'ng, ishni o'z taqrizi bilan birga kafedra mudiriga taqdim etadi. Taqrizda talabaning faolligi, qabul qilingan qarorlardagi yangiliklar va kurs ishining boshqa ijobiy tomonlari tavsiflanadi. Kurs ishi kafedra professor-o'qituvchilaridan tashkil topgan komissiya oldida himoyadan o'tkaziladi. Kurs ishi natijasi 100 ballik tizimi bo'yicha baholanadi.

Kurs ishini baholash mezonlari

Maksimall ball (100%)	Saralash ball (55%)	Yakuniy reyting ball	Reyting natijasi
100	55	86-100 71-85 55-70 0-54	"A'lo" "Yaxshi" "Qoniqarli" "Qoniqarsiz"

Kurs ishi himoyasi yuqori saviyada Nizom talablariga to'la rioya qilingan holda xolis va adolatli o'tkazilishi hamda baholanishi lozim.

Agar kurs ishi himoyasi vaqtida talaba ma'ruzani qila olmasa, malakaviy ishni mohiyatini ochib bera olmasa, mazmunini tushuntira bilmasa, mavzu bo'yicha berilgan savollarga javob bera olmasa hamda bir qator xato va kamchiliklarga yo'l qo'yilsa, komissiya a'zolari tomonidan "qoniqarsiz" deb topilsa 0-54 ball oralig'ida baholanadi. Kurs ishi himoyasi natijalari komissiya tomonidan shu kunning o'zida e'lon qilinadi va bayonnomada qayd etiladi.

“SOTSIAL PSIXOLOGIYA” FANIDAN KURS ISHI MAVZULARINING NAMUNAVIY TEMATIKASI

1. Anglangan va anglanmagan motivlar
2. Boshqaruv psixologiyasi
3. Faoliyat turlari, motivasiyasi va ularni boshqarish
4. Guruh faoliyati samarasiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar
5. Guruh sharoitida zamonaviy o'qitishning pedagogik va psixologik texnologiyalari
6. Guruh o'zaro moslik, liderlik va konforizm hodisalari
7. Guruhlararo munosabatlar psixologiyasi
8. Guruhlarda ijtimoiy faoliyatni tashkil etish
9. Ijtimoiy psixologik g'oyalar shakllanishi tarixi
10. Katta guruhlar psixologiyasi muammosi
11. Kichik guruhlar klassifikatsiyasi
12. Liderlik va rahbarlik
13. Maktabga psixologik xizmat ko'rsatish
14. Muloqot psixologiyasi
15. Muloqot va shaxslararo munosabatlar psixologiyasi
16. Muloqotning psixologik tizimi
17. Muloqotning psixologik tomonlari
18. Muomala jarayonida o'zaro ta'sir mexanizmlari
19. Muomala texnikasi va strategiyasi
20. O'zbekistonda sotsial-psixologik tadqiqotlarning o'rni va istiqbollari
21. Oila – sotsial psixologiyaning o'rganish ob'yekti sifatida
22. Oila psixologiyasida shaxs muammosi
23. Psixologik xizmat ko'rsatish sotsial psixologiyaning amaliy sohasi sifatida
24. Psixologiyada shaxsning ijtimoiylashuvi
25. Rahbar qobiliyatlari va sifatleri
26. Shaxs dunyoqarashi va e'tiqodini o'zgartiruvchi omillar
27. Shaxs insoniy munosabatlar tizimida
28. Shaxs shakllanishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy nazorat shakllari
29. Shaxslararo idrokni eksperimental tadqiq qilishning asosiy yo'nalishlari
30. Shaxslararo munosabatlar tizimida muomalaning o'rni
31. Shaxslararo munosabatlar va ularning kechishi
32. Shaxslararo munosabatlarda shaxs agressivligi muammosi
33. Shaxsning faolligi va faoliyati
34. Shaxsning ijtimoiy ustanovkalari
35. Shaxsning sotsial-psixologik xarakteristikasi
36. Sotsial-psixologik treningda mashg'ulotlarni tashkil etish metodlari
37. Sotsial-psixologik bilimdonlik va samarali muomalaga o'rgatish texnikasi
38. Sotsial-psixologik tadqiqotning metodologik muammolari
39. Sotsial psixologiya va shaxs
40. Sotsial psixologiya va xavfsizlik muammolari
41. Sotsial psixologiyada guruhlar va jamoalar
42. Sotsial psixologiyada odamlarning bir-biriga ta'siri

43. Sotsial psixologiyada shaxs muammosi
44. Sotsial psixologiyada shaxs va jamiyat muammosi
45. Sotsial psixologiyaning amaliy-tadbiqiy sohalari
46. Sotsial psixologiyaning boshqa fanlar, psixologiyaning boshqa sohalari bilan munosabati
47. Sotsial psixologiyaning nazariy manbalari
48. Sotsial psixologiyaning yuzaga kelishi va mustaqil fan sifatida rivojlanishining ilmiy asoslari
49. Sotsial ta'sirlarning shaxs tomonidan anglanishi
50. Sotsial ustanovkalarni o'rganishda Uznadze maktabi tadqiqotlarining ahamiyati
51. Sotsial xulq motivasiyasi
52. Sotsial psixologiyaning rivojlanish tarixi
53. Tashkilotchi rahbarning ayrim psixologik xususiyatlari
54. Etnopsixologik xususiyatlarni shakllantiruvchi omillar
55. Milliy va sinfiy psixologiya
56. Etnik psixologiyaning tuzilishi
57. Milliy urf-odat va an'analar
58. Milliy ong va milliy o'zlikni anglash
59. Etnopsixologiya va gender muammolar
60. Shaxsning individual psixologik va etnopsixologik xususiyatlari
61. Individ va omma psixologiyasi
62. Boshqaruv ilmining nazariy-tarixiy asoslari
63. Rahbar psixologiyasining dolzarb muammolari
64. Boshqaruv uslublarining o'ziga xosligi
65. Boshqaruv muloqotining ilmiy-amaliy jabhalari
66. Mojaro va muzokaralar o'zaro uyg'unligi
67. Boshqaruv qarorlarini qabul qilishning prinsiplari
68. Reklama psixologiyasi
69. Oilaviy munosabatlar psixologiyasi
70. Oilada kelishmovchiliklar va ularning sabablari
71. Oila funksiyasi, turlari, oilada rollar taqsimoti
72. Umr yo'ldosh tanlash nazariyalari
73. Oilada psixologik muhit
74. Oilada shaxslararo munosabatlar
75. Oilada aka-uka va opa-singil munosabatlari

AXBOROT USLUBIY TA'MINOT

Rahbariy adabiyotlar

1. Karimov I.A. “Yagonamsan muqaddassan, Vatanim, sevgi va sadoqatim senga baxshida, go’zal O’zbekistonim”. Mustaqillikning 23 yilligiga bag’ishlangan ma’ruza. Xalq so’zi, 2014 yil 1 sentabr.
2. Karimov I.A. Asarlar to’plami. 1-21 jildlar. – Toshkent: O’zbekiston, 1996-2013.
3. Karimov I.A. Mamlakatimizni modernizasiya qilish yo’lini izchil davom ettirish – taraqqiyotimizning muhim omilidir. O’zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi qabul qilinganligining 21 yilligiga bag’ishlangan tantanali marosimdagi ma’ruza// Xalq so’zi, 2013 yil 7 dekabr.
4. Karimov I.A. O’zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. – T.: “O’zbekiston”, 2011. – 440 b.
5. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent, “Ma’naviyat”, 2008.
6. O’zbekiston Respublikasi Prezidenti I.Karimovning BMT Ming yillik rivojlanish maqsadlariga bag’ishlangan Sammiti yalpi majlisidagi nutqi // Xalq so’zi, 2010 yil 22 sentyabr.
7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: O’zbekiston, 2017. – 102 b.
8. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O’zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O’zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag’ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo’shma majlisidagi nutqi. – Toshkent: O’zbekiston, 2016. – 98 b.

Asosiy adabiyotlar

9. Davletshin M. va b.q. Psixologiya: izohli lug’at. – T.: O’qituvchi, 1996.
10. Davletshin M.G., Shoumarov G’.B. O'zbek oilasining etnopsixologik muammolari: Respublika ilmiy-amaliy anjumani ma'ruzalari qisqacha bayoni. – T., 1993 y.
11. G’oziyev E. G’. Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent., 2010.

12. G'oziyev E. G'. Umumiy psixologiya. – Toshkent., 2010.
13. Karimova V., Akromova F. Psixologiya. – T.: O'qituvchi, 2000.
14. Karimova V. Ijtimoiy psixologiya asoslari. –T., 1994 yil
15. Karimova V. Ijtimoiy psixologiya va ijtimoiy amaliyot. –T., 1999 yil.
16. Karimova V. Ijtimoiy psixologiya. – T.: Fan va texnologiya, 2012, – 172 bet.
17. Sog'inov N.A, Habibullayev F.A. Oilani o'rganish psixodagnostika metodikalari. – T., 1996 yil.
18. Андреева Г. М. Социальная психология. – Москва., 2008.
19. Крыско Г.М. Социальная психология. – М., 2010.
20. Кузьмин Е.С. Основы социальной психологии. ЛГУ., 2001.
21. Майерс Д. Социальная психология. – М., 2010.
22. Парыгин В.Д. Основы социально-психологической теории. М., 2001.

Qo'shimcha adabiyotlar

23. Deyl Karnegi. O'z-o'ziga ishonch hosil qilish va omma oldida so'zlash san'ati. – T.: Yangi asr avlodi, 2010. – 224 bet.
24. G'oziyev E. Psixologiya muammolari. – T.: O'qituvchi, 1996 yil.
25. G'oziyev E. Psixologiya. (Yosh davrlari psixologiyasi). – T., 1992 yil.
26. Hayot kitobi: Yoshlar uchun ensiklopedik qo'llanma. – T.: Sharq, 2011, – 272 bet.
27. Ismoilova N., Abdullayeva D. Ijtimoiy psixologiya. O'quv qo'llanma. – T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2013. – 168 bet.
28. Karimova V. Salomatlik psixologiyasi yoxud salomat bo'lish uchun ruhiyatni boshqarish sirlari. – T.: Yangi asr avlodi, 2005. – 72 bet.
29. Shoumarov G'.B. Oila psixologiyasi. – T., 2000 yil.
30. Shoumarov G'.B., Shoumarov Sh.B. Muhabbat va oila. – T., 1994 yil.
31. Sog'inov N.A., Shoumarov G'.B. O'zbek oilalarida ajralish va uning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari. O'zbek oilasining etnopsixologik muammolari: Respublika ilmiy-amaliy anjumani ma'ruzalari qisqacha bayoni. – T., 1993.
32. Каримова В.М. Социал психология. – Фаргона., 2002.

33. Лебедева Н.М. Введение в этническую и кросс-культурную психологию. – М.: 1998.
34. Петровский А.В. Социальная психология. – М., 2003.
35. Соловьева О.В. Обратная связь в межличностном общении. – М., 1992.
36. Шефер Б., Шледер Б. Социальная идентичность и групповое сознание как медиаторы межгруппового поведения // Психологический журнал. 1993. №1.
37. Шибутани Т. Социальная психология. Ростов н/Дону, 1998.
38. Шихирев П.Н. Современная социальная психология. – М., 1999.
39. Шихирев П.Н. Эволюция парадигмы в современной социальной психологии. Дисс. в виде научного доклада на соискание учен. степени д-ра психол. наук. – М., 1993.
40. Якимова Е.В. Западная социальная психология в поисках парадигмы: анализ методологических дискуссий 70-90-х годов. – М.: ИНИОН, 1993.

Internet resurslari

www.ziyonet.uz

www.google.uz

www.referat.uz

www.koob.ru

www.Psychology.ru

www.flogiston.ru

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

PSIXOLOGIYA KAFEDRASI

5210200 – PSIXOLOGIYA TA'LIM YO'NALISHI

«SOTSIAL PSIXOLOGIYA» FANIDAN

**«OILA – SOTSIAL PSIXOLOGIYANING O'RGANISH OB'YEKTI
SIFATIDA» MAVZUSIDAGI**

KURS ISHI

Bajaruvchi: 4-bosqich talabasi Saidmurodova Farangiz

Ilmiy rahbar: o'qituvchi Voris Ahrorov

Kurs ishi psixologiya kafedrasida bajarildi.

Kafedra mudiri:

dots. M.I.Salaxutdinova

Kurs ishi kafedraning 2018-yil 18-iyundagi majlisida himoya qilindi va _____
foizga baholandi.

Komissiya raisi:

A'zolari:

Samarqand – 2018

MUNDARIJA

Kirish.....	3
Kurs ishining maqsad va vazifalari.....	5
Kurs ishi mavzusini tanlash.....	6
Axborot uslubiy ta’minotini yaratish va ularni o’rganish.....	7
Kurs ishining tuzilishi.....	8
Kurs ishi himoyasi.....	14
Kurs ishini baholashning reyting mezonlari.....	15
“Sotsial psixologiya” fanidan kurs ishi mavzularining namunaviy tematikasi...	16
Axborot uslubiy ta’minot.....	18
Ilova.....	21

V.YU.AHROROV
M.I.KUSHANOVA

«SOTSIAL PSIXOLOGIYA»

fanidan kurs ishi mavzulari va uni bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatma

2018-yil __-mayda original-maketdan
bosishga ruxsat etildi. Bichimi 60x84 1,16. "Times New Roman"
garniturasini. Ofset qog'ozi. Ofset bosma usulida bosildi.
Shartli bosma tabog'i 1,5. Nashriyot hisob tabog'i 1,5.
Adadi 100 nusxa. ____-buyurtma

SamDU bosmaxonasida chop etildi.
140104, Samarqand sh., Universitet xiyoboni, 15.

